

Návrh žádosti o rozšíření akreditace navazujícího magisterského studijního programu Sociální práce o specializaci Sociální práce a kriminologie

Název studijního programu se specializacemi: Sociální práce

Název specializace: Sociální práce a kriminologie

Typ a forma studijního programu: navazující magisterský, prezenční a kombinovaná

Cíle studia:

Cílem studia je připravit odborníky v oblasti sociální práce, schopné řešit teoretické problémy i problémy praxe. Absolventi budou disponovat pokročilými teoretickými znalostmi z oblasti teorií a metod sociální práce, které budou schopni reflektovat v kontextu sociologických a filozofických diskurzů. Budou umět kriticky analyzovat příčiny a důsledky sociálních problémů a orientovat se v interpretacích procesů ve společnosti, reflektovat dopady sociálně politických opatření a na základě kritické analýzy sociálních problémů navrhnout a realizovat řešení. K analýze problémů budou umět využívat postupy kvalitativního a kvantitativního výzkumu. V rámci studia se budou specializovat na sociální práci v oblasti prevence kriminality a systému trestní politiky, která bude přispívat k reintegraci obětí i pachatelů do společnosti. Specializace umožní absolventům efektivní interakci s celostátními i lokálními aktéry kontroly kriminality jako jsou obce, policie, ústavní, probační či vězeňské instituce při citlivém zohlednění zájmů klientů sociální práce. V této interakci budou absolventi schopni používat aktuální poznatky současného kriminologického vědění.

Profil studijního programu:	akademický
Standardní doba studia:	2
Udělovaný akademický titul:	Mgr.
Garant studijního programu:	doc. PhDr. Alice Gojová, Ph.D.
Oblast vzdělávání:	24 Sociální práce

Složení programové rady:

doc. PhDr. Alice Gojová, Ph.D. – garantka programu
Mgr. Kateřina Cilečková, Ph.D. - vedoucí Katedry sociální práce FSS OU
Mgr. Šárka Dořičáková – tajemnice Katedry sociální práce FSS OU
Mgr. Veronika Zegzulková – studentka doktorského studijního oboru Sociální práce FSS OU
Mgr. Monika Chrenková, Ph.D. – garantka profilujících předmětů
Mgr. Anna Krausová, Ph.D. – garantka profilujících předmětů
Mgr. Petr Kupka, Ph.D. – garant profilujících předmětů
Mgr. Vendula Gojová, Ph.D. – garantka profilujících předmětů

PROFIL ABSOLVENTA

Společný základ

Odborné znalosti:

Absolvent má znalosti:

- o znacích soudobé společnosti relevantních pro sociální práci a o reakcích teoretického diskurzu sociální práce na proměny společnosti;
- základních směrů sociologického myšlení a základních sociologických teorií společnosti – v jejich kontextu se orientuje v chápání příčin a důsledků sociálních problémů, konstrukci sociálně politických opatření a jejich systémových dopadů;
- o odlišnosti kvantitativních a kvalitativních výzkumných postupů a jejich využití v oblasti výzkumu sociální práce, zná jejich výhody, limity a specifika užití;
- metod kvantitativního a kvalitativního výzkumu a pro ně typických postupů;
- technik výběru výzkumného souboru, technik sběru dat, metod analýzy dat;
- postupů zajišťujících validitu kvantitativního a kvalitativního výzkumu;
- o specifických etiky ve výzkumu.

Absolvent na základě získaných znalostí rozumí:

- rozmanitostem teoretických konceptů a z nich vyplývajících metod sociální práce, včetně jejich historických kontextů;
- teoretickému základu vědy o sociální práci, podstatě její teorie a praxe a jejich vzájemnému vztahu v sociální práci a významu výzkumu pro rozvoj teorií pro sociální práci;
- způsobům propojování teorie a empirie, principům pozitivismu a antipozitivismu a dvěma základním metodologickým reakcím na pozitivismus: pragmatismu a fenomenologii. Má znalosti o sbližování různých metodologických přístupů v sociálních vědách;
- v návaznosti na cíl výzkumu a výzkumný problém procesu volby výzkumného přístupu, metody výzkumu a techniky sběru dat;
- principům kvantitativní a kvalitativní výzkumné strategie;
- metodám kvantitativního a kvalitativního výzkumu.

Odborné dovednosti:

Absolvent dovede:

- analyzovat hlavní tradice teoretického sebezpojetí sociální práce a předpoklady rozvoje sociální práce jako vědy;
- identifikovat, třídít a vyhodnocovat teorie sociální práce a teorie v sociální práci;
- kriticky reflektovat teoretický diskurz sociální práce a jeho vliv na vývoj metod sociální práce v závislosti na proměnách společnosti;
- kriticky analyzovat příčiny a důsledky sociálních problémů a orientovat se v interpretacích procesů ve společnosti;
- reflektovat dopady sociálně politických opatření;

- na základě kritické analýzy sociálních problémů navrhnout řešení;
- rozpoznat a interpretovat potřebu modifikace teorií, přístupů a metod převzatých z jiných disciplín do sociální práce;
- interpretovat výzkumné výsledky jiných oborů z pohledu sociální práce;
- rozlišit a uplatnit různé přístupy k poznávání sociální reality;
- připravit projekt (kvantitativního či kvalitativního) výzkumu a následně ho realizovat v terénu, získaná data zpracovat, analyzovat a interpretovat;
- pracovat se statistickými soubory a jednotlivými typy proměnných, provádět statistickou analýzu dat (jednorozměrnou a dvourozměrnou);
- výsledky výzkumu dokáže prezentovat a kriticky reflektovat.

Obecné způsobilosti:

Absolvent umí:

- vyhledávat, zpracovávat, analyzovat a interpretovat informace z různých zdrojů, které je schopen kriticky reflektovat, porovnávat a hodnotit, přičemž rozumí možnostem a omezením využití nabytých poznatků;
- uvažovat kriticky a koncepčně a aplikovat kritické myšlení v kontextu profesionální praxe sociální práce;
- psát odborné texty, tyto prezentovat a vést o jejich obsahu odbornou diskuzi;
- vést odborné diskuze o tématech sociální práce v anglickém jazyce;
- identifikovat a řešit problémy sociální práce a sociální problémy a využívat při tom vlastní výzkum či aplikovat poznatky sociální práce či jiných oborů;
- dále rozvíjet své profesionální kompetence, tj. reflektovat a kriticky zhodnotit svoji práci a dále se vzdělávat;
- získávat odborné poznatky v mezinárodním kontextu a na jejich základě vytvářet nové přístupy a projekty v sociální práci.

Specializace Sociální práce a kriminologie

Odborné znalosti:

Absolvent zná:

- multidisciplinární charakter kriminologie a je si vědom rozdílů mezi biologickým, psychologickým a sociologickým teoretizováním, včetně příslušné odborné terminologie a implikací hlavních teorií kriminality v kontextu sociální práce,
- filozofická východiska a principy trestání a český systém trestní justice, včetně základů trestního řízení, potřeby pachatelů a obětí v trestním řízení a způsoby jejich zjišťování, je si vědom účinků trestů a viktimizace na psychiku a sociální život člověka a jeho nejbližšího okolí a možnosti participace sociálního pracovníka v systému trestní justice,
- role a význam klíčových aktérů kontroly kriminality, jako jsou obce, policejní složky či ústavní, probační či vězeňské instituce,

- systém prevence kriminality, jeho odbornou terminologii a možnosti participace sociálního pracovníka v systému prevence kriminality,
- zná metody a techniky kvantitativního a kvalitativního kriminologického výzkumu a jejich relevanci pro sociální práci,
- teorie viktimizace a zároveň reflektuje rozdíly primární, sekundární a terciární viktimizací,
- disponuje teoretickými a empirickými znalostmi v oblasti problematiky strachu z kriminality, přičemž je si vědom limitů v pojmání strachu z kriminality pouze jako důsledku viktimizace,
- právní úpravu postavení a práv obětí v trestním řízení a orientuje se v systému pomoci obětem trestné činnosti v Česku,
- specifika a rozsah viktimizace vybraných společenských skupin (senioři, nezletilí, oběti partnerského/domácího násilí a marginalizované skupiny) a jejich potřeby,
- aktuální kriminologickou debatu, zná její hlavní témata a je vybaven nejnovějšími poznatky o kriminalitě a jejich společenských souvislostech.

Odborné dovednosti:

Absolvent dovede:

- rozlišovat mezi různými konceptualizacemi předmětu kriminologie a jejich implikacemi pro výkon sociální práce,
- vyhledat a adekvátně interpretovat různé zdroje informací o kriminalitě a posoudit jejich limity,
- aplikovat poznatky o trendech kriminality v kontextu plánování a organizaci sociální práce a identifikování cílových skupin,
- odhalit stereotypy o kriminalitě ve vztahu ke klientům sociální práce a kriticky s nimi pracovat,
- aplikovat teorie kriminality na situace každodenního života klientů sociální práce,
- formulovat a zprostředkovat různá vysvětlení kriminality široké veřejnosti, včetně aktérů trestní politiky a prevence kriminality,
- na základě teorií kriminality rozpoznat a vyhodnotit efektivní i problematické aspekty trestní politiky ve vztahu ke klientům sociální práce,
- aplikovat teoretické poznatky na praxi kontroly kriminality a její specifické problémy s ohledem na potřeby klientů sociální práce,
- klientům sociální práce vysvětlit fungování systému trestní justice a prevence kriminality,
- rozeznávat a reagovat na potřeby klientů sociální práce v různých stádiích trestního řízení a výkonu trestu,
- klasifikovat různá opatření prevence kriminality na základě modelu primární, sekundární a terciární prevence, identifikovat jejich silné a slabé stránky a navrhnout změny těchto opatření,
- je schopen navrhnout kriminologický výzkum, realizovat ho a jeho výsledky aplikovat v praxi sociální práce,

- dokáže zhodnotit potřeby viktimizovaných klientů ve vztahu k různým formám viktimizace a jejich dopadů a zohlednit to v rámci výkonu sociální práce.
- dovede kriticky reflektovat dominantní společenské představy o kriminalitě a disponovat analytickými nástroji pro jejich rozbor.